

ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΕΚΠΑ

Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας
και Φιλολογίας

*Φιλολογικά και
μουσικά σαλόνια
στην Ιταλία και στον
ευρωπαϊκό χώρο
(18ος – 19ος αι.)*

*Υπό την αιγίδα της Κοσμητείας
της Φιλοσοφικής Σχολής*

*13-15 Δεκεμβρίου 2023
Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ*

Συντομογραφίες:

ΑΠΘ – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
ΒΠΣ – Βαρβάκειος Πρότυπος Σχολή
ΓΑΚ – Γενικά Αρχεία του Κράτους
ΔΠΘ – Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
ΕΚΠΑ – Εθνικόν και Καποδιστριακόν Πανεπιστήμιον Αθηνών
IU – Ionian University
NWC – Northwest Clinic
ΠΑΔΑ – Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής
ΠΑΠΕΛ – Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
ΠΤΔΕ – Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
ΤΓΑΓΦ – Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
ΤΓΕΓΦ – Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας
TGHP – Tzaneio General Hospital of Piraeus
ΤΙΓΦ – Τμήμα Ιταλικής Γλώσσας και Φιλολογίας
ΤΜΣ – Τμήμα Μουσικών Σπουδών
ΤΡΓΦΣΣ – Τμήμα Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών
UI – University of Ioannina
UNIC – University of Nicosia
UNINS – University of Insubria
UWA – University of West Attica
VU – Vilnius University
ΥΠΑΙΘΑ – Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
ΦΛΣ – Φιλοσοφική Σχολή
ΩΑ – Ωδείο Αθηνών

Τετάρτη, 13 Δεκεμβρίου, Έναρξη, Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

16:30 Εγγραφές

Εναρκτήρια συνεδρία

Συντονίστρια: Αν. Καθ. Όλγα Αλεξανδροπούλου, ΕΚΠΑ

17:00 Χαιρετισμοί

Καθ. Γεράσιμος Σιάσος, Πρύτανης ΕΚΠΑ

Καθ. Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Σύμβουλος ΕΚΠΑ

Καθ. Δημήτριος Δρόσος, Κοσμήτωρ ΦΛΣ ΕΚΠΑ

Καθ. Γεράσιμος Παγκράτης, Πρόεδρος ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ

17:30-19:15 Κεντρικές ομιλίες

Καθ. Fatima Eloeva, VU

Το μυστήριο της πριγκίπισσας Zinaida Volkonskaya και το φαινόμενο των μουσικών και λογοτεχνικών σαλονιών στην Ευρώπη

Καθ. Μάρκος Δενδρινός, ΠΑΔΑ

Η salonnière Madame du Deffand ως σημείο αναφοράς των Voltaire και D'Alembert

Αν. Καθ. Αύρα Ξεπαπαδάκου, UNIC

Εσπερίδες της αθηναϊκής ελίτ του 19ου αιώνα

Καθ. Γεράσιμος Παγκράτης, ΕΚΠΑ

Η Βενετία και ο ελληνικός κόσμος στο γύρισμα από τον 18ο στον 19ο αιώνα. Το πολιτικό και πολιτισμικό συγκείμενο

19:15 -19:30 Διάλειμμα – Καφές

19:30 Βιβλιοπαρουσίαση

Πορτρέτα της Isabella Teotochi Albrizzi, εκδ. Συρτάρι, 2023

Μαρία Σγουρίδου, Καθηγήτρια ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ

Άννα Γρίβα, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια ΠΑΠΕΛ

Διονύσιος Αλεβίζος, Μεταδιδακτορικός Ερευνητής ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ

Παρουσιάζουν: Θεοδόσιος Πυλαρινός, Ομότιμος Καθηγητής ΙΙΙ
Γεράσιμος Παγκράτης, Καθηγητής ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ
Γεώργιος Πηλείδης, Επ. Καθηγητής ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Πέμπτη, 14 Δεκεμβρίου 2023
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

Συντονίστριες:
Καθ. Fatima Eloeva, SPBU, VU
Αν. Καθ. Τατιάνα Μπορίσοβα, ΕΚΠΑ

09:15-09:30	Δημήτριος Δρόσος, ΕΚΠΑ Λυμπέρης Κορέας, ΕΚΠΑ	Το Ateneo της Μαδρίτης και η γενιά του 1898
09:30-09:45	Έλενα Σαρτόρι, ΕΚΠΑ	Ένας Πύργος στην φλεγόμενη επικράτεια: Οι «Τετάρτες του Ιβάνοφ» ως τόπος του fin de siècle
09:45-10:00	Κωνσταντίνα Ευαγγέλου, ΑΠΘ Βικτωρία Ιωαννίδου, ΑΠΘ	Τορίνο, 19ος αιώνας. Καλεσμένες στο σαλόνι της Ολυμπίας Σάβιο (1815–1889). (Μια φανταστική συνέντευξη)
10:00-10:15	Ιωάννης Τσόλκας, ΕΚΠΑ	Φήμη-μνήμη Ιταλικών Λογοτεχνικών Σαλονιών (Μιλάνο – Τορίνο – Ρώμη - Φλωρεντία) και ο ρόλος-σημασία της Εκλεκτής Κυρίας
10:15-10:30	Τατιάνα Μπορίσοβα, ΕΚΠΑ	Η επίδραση των ευρωπαϊκών σαλονιών του 18ου αιώνα στη διαμόρφωση των γλωσσολογικών απόψεων του Βασίλι Τρεντιακόφσκι
10:30-10:45	Συζήτηση	
10:45-11:15	Διάλειμμα – Καφές	

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Πέμπτη, 14 Δεκεμβρίου 2023
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

Συντονιστής:
Επ. Καθ. Πολύδωρος Γκοράνης, ΕΚΠΑ

11:15-11:30	Μαρία Σγουρίδου, ΕΚΠΑ Άννα Γρίβα, ΠΑΠΕΛ	Η εικόνα της salottiera μέσα από επιλεγμένα ποιητικά έργα των Giuseppe Parini, Ippolito Pindemonte και Mario Pieri
11:30-11:45	Αθανάσιος Νάτσης, ΕΚΠΑ	Ρωσικά λογοτεχνικά σαλόνια τον καιρό του Πούσκιν: μια διδακτική πρόταση
11:45-12:00	Θεολογία Τράκα, ΕΚΠΑ	Εβραϊκά φιλολογικά σαλόνια στο Βερολίνο του 19ου αιώνα μέσα από το παράδειγμα της Rahel Levin-Varnhagen
12:00-12:15	Μαρία Άντζελα Ιέλο, ΕΚΠΑ	Γυναίκες και «πολιτισμική διαμεσολάβηση» στην Ιταλία κατά τον 18° αι.: η μονή και το σαλόνι
12:15-12:30	Συζήτηση	

Πέμπτη, 14 Δεκεμβρίου 2023
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

Συντονιστής:
Καθ. Γεράσιμος Παγκράτης, ΕΚΠΑ

16:15-16:30	Μαρία-Κωνσταντίνα (Μαριτίνα) Λεοντσίνη, ΕΚΠΑ	Τα σαλόνια και ο ρόλος τους στην ανάδειξη πολιτικών, απελευθερωτικών και εθνικών αναγκαιοτήτων. Η συμβολή της πριγκίπισσας Cristina Trivulzio di Belgiojoso στο Risorgimento κατά το δεύτερο μισό του 19ου αιώνα
16:30-16:45	Θεοδώρα Ζαφειράτου, ΓΑΚ	Ένα πολιτικό σαλόνι στο Ληξούρι της Κεφαλονιάς τον 19ο αιώνα
16:45-17:00	Άρτεμις Τζουβαλέκη, ΑΠΘ	Η Αυλή των Μουσών της Βαϊμάρης
17:00-17:15	Στέλλα Ρεντούμη, ΕΚΠΑ	Il Salotto Maffei – Το Σαλόνι των Clara και Andrea Maffei στο Μιλάνο
17:15-17:30	Γεώργιος Πηλείδης, ΕΚΠΑ	Τα φιλολογικά σαλόνια της Βενετίας και της Κέρκυρας μέσα από το ημερολόγιο του Μάριου Πιέρη (1776-1852)
17:30-17:45	Συζήτηση	
17:45-18:15	Διάλειμμα - Καφές	

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Πέμπτη, 14 Δεκεμβρίου 2023
Αμφιθέατρο Βιβλιοθήκης Φιλοσοφικής Σχολής

Συντονίστρια: Καθ. Μαρία Σγουρίδου, ΕΚΠΑ

18:15-18:30	Εύη Πετροπούλου, ΕΚΠΑ Stefan Lindinger, ΕΚΠΑ	«Ο Παράδεισος των Κυριών». Τα βερολινέζικα σαλόνια το 1800 και η Henriette von Crayen. Αντικατοπτρισμοί στη νουβέλα του T. Fontane « <i>Schach von Wuthenow</i> »
18:30-18:45	Διονύσιος Αλεβίζος, ΕΚΠΑ	Ο Λόρδος Μπάιρον στο σαλόνι της Isabella Teotochi Albrizzi
18:45-19:00	Έλενα Ζαπρούδη, ΕΚΠΑ	Μια ελληνική παρουσία στα ιταλικά σαλόνια: η περίπτωση του Ανδρέα Μουστοξύδη
19:00-19:15	Κλεοπάτρα Μαρία Μαθιούδη, ΕΚΠΑ	Ο Ugo Foscolo στα ευρωπαϊκά σαλόνια: ο ρόλος τους στη διαμόρφωση της ποιητικής και πολιτικής του σκέψης
19:15-19:30	Αικατερίνη Μουστακάτου, ΒΠΣ	Η διττή όψη των σαλονιών στο μυθιστόρημα Ρηγγίνα Λέζα του Ξενοπούλου
19:30-19:45	Γεράσιμος Ζώρας, ΕΚΠΑ	Ο Alberto Moravia σατιρίζει τα φιλολογικά σαλόνια της δεκαετίας του '40.
19:45-20:00	Συζήτηση	

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Παρασκευή, 15 Δεκεμβρίου 2023
Αίθουσα 209

Συντονιστής: Καθ. Ιωάννης Τσόλκας, ΕΚΠΑ

09:15-09:30 Ioannis Tsoumas, UWA

British salon interiors and the Rococo revival: an interpretation of French aristocracy

09:30-09:45 Πολύδωρος Γκοράνης, ΕΚΠΑ

Πτυχές της διάδοσης των «σαλονιών» στον βαλκανικό χώρο: η περίπτωση της Eustahija Arsić

09:45-10:00 Αγλαΐα Μπλιούμη, ΕΚΠΑ

Λογοτεχνικά σαλόνια στο Βερολίνο των αρχών του 19^{ου} αιώνα

10:00-10:15 Αριστοτέλης Μητράρας, ΕΚΠΑ

Τα φιλολογικά καφενεία και σαλόνια ως πολιτισμικοί χώροι στην Κωνσταντινούπολη (19^{ος} αιώνας)

10:15-10:30 Ηλίας Τουμασάτος, ΥΠΑΙΘΑ

Το σαλόνι που έγινε σκηνή. Η περίπτωση της κατοικίας του Αλέξανδρου Σολομού στο Αργοστόλι (δεκαετία 1830)

10:30-10:45 **Συζήτηση**

10:45-11:15 **Διάλειμμα – Καφές**

ΜΟΥΣΙΚΗ

Παρασκευή, 15 Δεκεμβρίου 2023
Αίθουσα 209

Συντονιστής: Καθ. Αχιλλέας Χαλδαιάκης, ΕΚΠΑ

11:15-11:30 Στέλλα Κουρμπανά, ΩΑ

Μιλώντας για τον Wagner στο σπίτι της «Ελληνίδας Staël». Το μουσικοφιλολογικό σαλόνι της Μαργαρίτας Αλβάνα Μηνιάτη και ο βαγκνερικός κύκλος της Φλωρεντίας

11:30-11:45 Dimosthenis Fistouris, UI

Salon music by Heptanesian composers: historical context, aesthetics and editions

11:45-12:00 Athena Fytika, IU

Piano music as journal inserts in music and women's magazines at the turn of the twentieth century

12:00-12:15 Βασιλική Κουτσομπίνα, ΕΚΠΑ

Μια γυναίκα συνθέτρια στην αυτοκρατορική Βιέννη: το μουσικό σαλόνι της Marianna Martines (1744-1812)

12:15-12:30 **Συζήτηση**

Παρασκευή, 15 Δεκεμβρίου 2023
AULA

Συντονιστής: Καθ. Μάρκος Δενδρινός, ΠΑΔΑ
Επ.. Καθ. Γεώργιος Πηλείδης, ΕΚΠΑ

16:15- 16:30	Αναστασία Χατζηγιαννίδη, ΕΚΠΑ	Τα φιλολογικά σαλόνια στη διαμελισμένη Πολωνία ως πεδίο λογοτεχνικών συζητήσεων και πολιτικής δράσης
16:30- 16:45	Καμίλλα Γιουσούποβα, ΔΠΘ	Σλαβόφιλοι και Ρωσικός πολιτισμός: η πρόσληψή τους στη λογοτεχνία και παιδεία
16:45- 17:00	Γιάννα Δημητρίου, ΙΠ	Φιλολογικές, Θεατρικές και Αναγνωστικές Εταιρείες στα Ιόνια Νησιά ως φορείς της αστικής πολιτιστικής κουλτούρας
17:00- 17:15	Konstantinos Stamatiou, TGHP Gianpaolo Perletti, UNINS Vittorio Magri, NWC	Francesco Aglietti in Isabella Teotochi Albrizzi's salon: from the doctor's figure in the Italian comedy to the 18th century's homo universalis
17:15- 17:30	Ιωάννα Παπασπυρίδου, ΕΚΠΑ	Τα παρισινά λογοτεχνικά σαλόνια και η ελληνική επανάσταση: η περίπτωση της Ελισάβετ Λουμάκη
17:30- 17:45	Παναγιώτα Τζιβάρια, ΔΠΘ	Έλληνες φοιτητές και απόφοιτοι του Πανεπιστημίου της Πάδοβας στα σαλόνια των Ιταλικών Ακαδημιών τον 18ο αιώνα
17:45- 18:00	Συζήτηση	
18:00- 18:30	Λήξη συνεδρίου – Συμπεράσματα	Μαρία Σγουρίδου, Καθηγήτρια ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ
18:30- 19:00	Διάλειμμα – Καφές	
19:15	Μουσική εκδήλωση, Αίθουσα 917	Στο πιάνο ερμηνεύει η πιανίστα Αν. Καθ. ΤΜΣ Ιονίου Πανεπιστημίου Αθηνά Φυτίκα
20:00	Δεξίωση για τους συνέδρους	

Επιστημονική επιτροπή:

Συντονίστρια: Καθ. Μαρία Σγουρίδου, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,

Μέλη: Καθ. Αχιλλέας Χαλδαιάκης, Σύμβουλος ΕΚΠΑ, ΤΜΣ ΕΚΠΑ,
Καθ. Γεράσιμος Παγκράτης, Πρόεδρος ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Καθ. Γεράσιμος Ζώρας, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Καθ. Ιωάννης Τσόλκας, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Καθ. Δημήτριος-Κωνσταντίνος Roboly, ΤΓΑΓΦ ΕΚΠΑ,
Αν. Καθ. Όλγα Αλεξανδροπούλου, ΤΡΓΦΣΣ ΕΚΠΑ,
Αν. Καθ. Παρασκευή Πετροπούλου, ΤΓΕΓΦ ΕΚΠΑ,
Επ. Καθ. Βασιλική Κουτσομπίνα, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Ομ. Καθ. Θεοδόσιος Πυλαρινός, ΙΠ

Οργανωτική Επιτροπή:

Γραμματέας: Αθανάσιος Νάτσης, Ακαδημαϊκός συνεργάτης, ΤΡΓΦΣΣ ΕΚΠΑ

Μέλη: Διονύσιος Αλεβίζος, Μεταδιδακτορικός ερευνητής, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Θεοδώρα Ζαφειράτου, ΓΑΚ, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Ηλίας Τουμασάτος, Διδάκτωρ ΙΠ,
Κλεοπάτρα-Μαρία Μαθιούδη, Υπ. Διδάκτωρ, ΤΙΓΦ ΕΚΠΑ,
Ιωάννα Καραμαλή, Μεταπτυχιακή φοιτήτρια, ΠΤΔΕ ΕΚΠΑ